

Januárban folytatódott a múlt év második felében elkezdődött **gazdasági élénkülés**.

Az **ipari** termelés gyorsuló növekedését az exportértékesítés közel 20%-os felfutása magyarázza, míg a belföldi értékesítés szintje alacsonyabb volt a tavalyinál. A gyorsuló export az ipar túlnyomó részére jellemző: a feldolgozóipar 14 ágazata közül 12-ben kisebb-nagyobb mértékben nőtt a kivitel. Kiugróan gyors fejlődést a villamosgép- és műszergyártás ágazat mutatott.

A **külkereskedelmi** forgalom is élénkülte januárban. Az export dinamikája továbbra is meghaladta az importét, melynek hatására a külkereskedelmi passzívum közel a felére csökkent.

A **folyó fizetési mérleg** deficitje mintegy egyötödével mérséklődött a tavalyi értékéhez képest. Ebben két tényező játszott meghatározó szerepet; részint a külkereskedelmi áruforgalom egyensúlyának javulása, részint a kamatjellegű kiadások csökkenése. Számottevően mérsékelte azonban a javuló tendenciát, hogy a szolgáltatásokból eredő bevételek és kiadások egyenlege romlott tavaly januárhoz képest, meghatározóan az idegenforgalmi bevételek visszaesése miatt.

Az **államháztartás** konszolidált hiánya (helyi önkormányzatok nélkül) 2004. január-februárban mintegy 60%-kal többet tett ki, mint tavaly ugyanebben az időszakban. A növekmény közel 80%-a a központi költségvetésben jelent meg (többletkiadások a központi költségvetési szerveknél). Közel kétszeresére nőttek továbbá a lakástámogatások, és megemelkedtek az adósságszolgálati kiadások is.

A múlt évre jellemző, korábbinál élénkebb **áremelkedés** ez év elején is megfigyelhető volt. Ebben több tényező is jelentős szerepet játszott, köztük a múlt évi kedvezőtlen mezőgazdasági terméseredmények, a forint árfolyamváltozása, az áfakulcsok módosítása és az energia drágulása. Ez utóbbi részben az importár növekedésével, részben az elmaradt energiaár-emelések pótlásával függ össze.

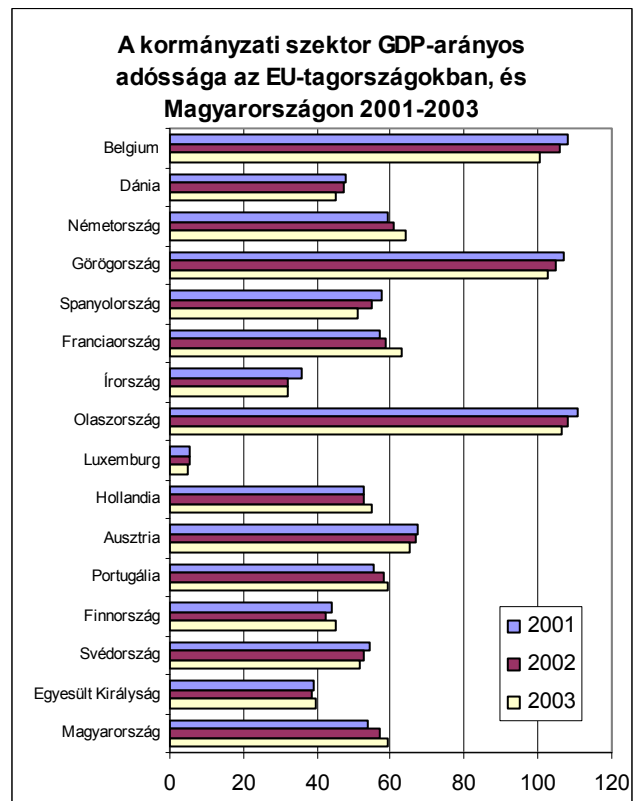
Költségvetési deficit és államadósság az EU-ban

2003-ban mind a költségvetési deficit, mind az államadósság szintje nőtt az EU tagországaiban.

Egy év alatt a **költségvetési hiány** a GDP 2%-áról 2,6%-ára nőtt. Az euró-zóna mind a 11 tagországában romló értékeket regisztráltak. A legrosszabb értéket Franciaországban (-4,1%), Németországban (-3,9%), az Egyesült Királyságban (-3,2%), és Hollandiában (-3%) mérték. Három tagállam esetében (Finnország: +2,3%, Dánia: +1,5%, Belgium: +0,2%) továbbra is többlettel számolhattak, míg Svédország, Spanyolország és Írország egyenlege ebben az évben váltott deficitessé szufficitessé.

A korábbi évek csökkenő tendenciája után az **államháztartás** GDP-arányos **adóssága** a 2002-es 62,5%-ról 64%-ra nőtt a 15 tagállam átlagában. Hat tagországban mérték 60%-nál magasabb arányt (Olaszország (106,2%), Görögország (102,4%), Belgium (100,5%), Ausztria (65%), és Németország (64,2%) mellé Franciaország is belépett a körbe (63%).

2003-ban a 10 csatlakozó állam közül egyedül Észtország mutatott fel pozitív költségvetési mérleget (+2,6%), és ez az ország produkálta egyben a legacsonyabb államadósságot is (5,8%). Magyarországon a kormányzati szektor hiánya az ország bruttó nemzeti termékének -5,9%-át, míg a szektor adóssága annak 59%-át tette ki.

Fizetési mérleg

2004. januárjában 163 millió euró hiánnyal zárt a folyó fizetési mérleg, ami kevesebb, mint az előző év januárjában. A szezonális hatásoktól megtisztított adatok szerint tovább folytatódott a 2003. második felében megkezdődött hiánycsökkenés, melynek alakulásában januárban is a csökkenő tendenciájú áruforgalmi hiány játszott döntő szerepet, míg a jövedelmek és a viszonzatlan átutalások egyenlege kiegyensúlyozott képet mutatott.

Az *áruforgalomban* megjelenő kiadási többlet 3063 millió euró export és 3017 millió euró import egyenlegeként alakult ki. A kivitel 256, a behozatal 200 millió euróval volt magasabb az előző év azonos havi adatánál.

A szezonális hatások kiszűrésével számított idősor alapján az *idegenforgalom* egyenlegének trendje az elmúlt hónapokban növekvő bevételi többletet mutat. Januárban ez az érték 18 millió euró volt, míg az *idegenforgalmon kívüli szolgáltatások* kiadási többlete 129 millió eurót tett ki.

Ipar

Az ipari termelés az előző év azonos időszakához viszonyítva 2004 januárjában 7,2%-kal nőtt, az előző hónaphoz képest pedig 0,2%-kal emelkedett.

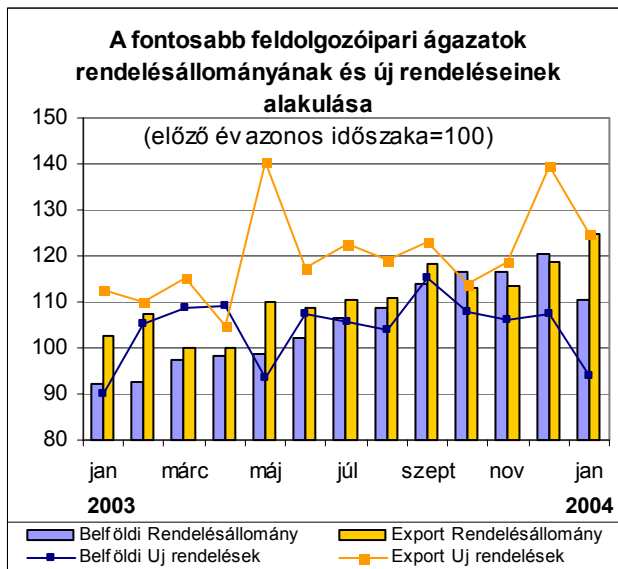
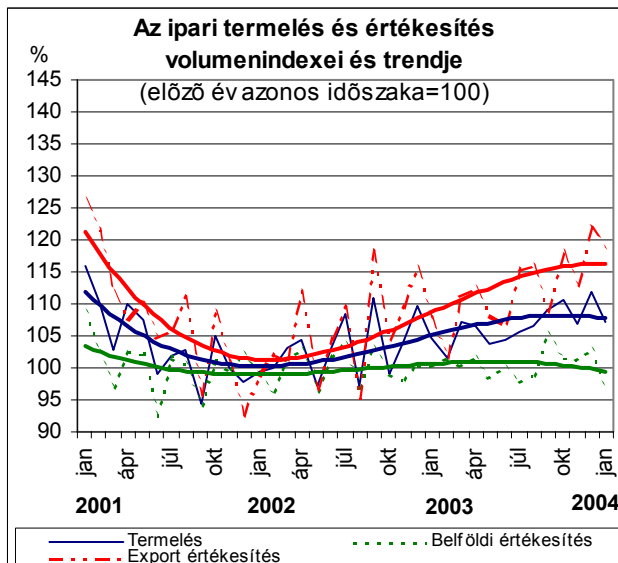
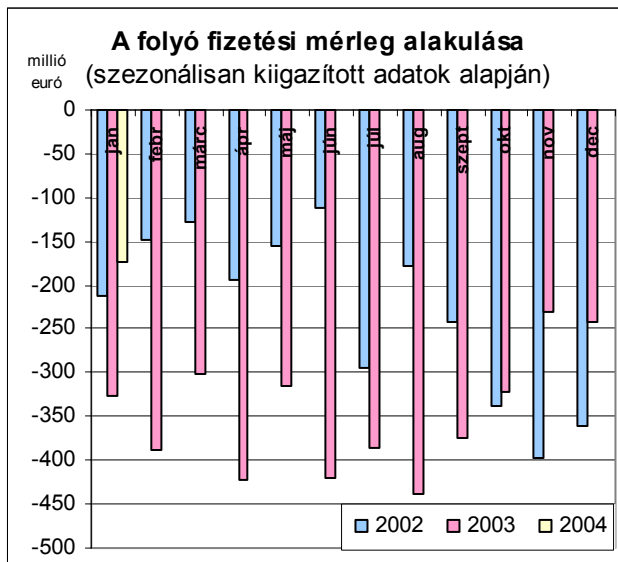
A tartóssá váló növekedést mutató ipari termelés növekménye teljes egészében az export teljesítményéből származik. Az előző év azonos időszakához viszonyítva idén az első hónapban az ipari export 18,7%-kal nőtt. A legnagyobb mértékű exportvolumen-bővülést (29,5%) a feldolgozóipari kivitel több mint 40%-át képviselő villamos gép, műszer gyártása nyújtotta. A feldolgozóipari export másik meghatározó ágazata, a feldolgozóipari exportból mintegy 23%-kal részesülő járműgyártás 12,7%-kal növelte külpiazi eladásait.

Az ipar első havi belföldi értékesítése az előző év azonos időszakához viszonyítva 3,6%-kal csökkent.

Ebben a hónapban a megfigyelt feldolgozóipari ágazatok összes új megrendelése számottevően, 18,6%-kal nőttek. 2003 azonos időszakához viszonyítva az új exportrendelések jelentősen, 24,7%-kal emelkedtek, az új belföldi megrendelések ezzel szemben 6%-kal csökkentek. Az összes rendelésállomány 22,6%-kal haladta meg a tavalyi bázis szintjét.

Az előző év azonos időszakához képest az ipari termelés 2004 januárjában Magyarország minden régiójában nőtt. A legnagyobb mértékű volumennövekedés a közép-dunántúli (11,5%), valamint az észak-magyarországi régióban figyelhető meg (9,3%).

Az egy főre jutó ipari termelés a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozások körében az év első hónapjában 2,9%-os létszámcsökkenés mellett 10,6%-kal volt magasabb, mint 2003 azonos időszakában.

Államháztartás

Az államháztartás – helyi önkormányzatok nélküli – hiánya február végéig 341,3 milliárd forintot ért el. Február hónapban a hiány 122,7 milliárd forint volt. A központi költségvetés egyenlege 72,8 milliárd forintos, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak egyenlege pedig 56,5 milliárd forintos hiánnyal zárta. Az elkülönített állami pénzalapok egyenlege 6,6 milliárd forintos szufficitet mutat.

A kiadások a várakozásoknál kedvezőbben alakultak, melyek közül a központi költségvetési szervek és a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai mintegy 26 milliárd forinttal alacsonyabb összegben teljesültek.

Az előzetes becslésnél a február havi központi költségvetési bevétel közel 15 milliárd forinttal lett magasabb, melynek alakulásában szerepet játszott, hogy a társasági adó-bevételek mintegy 5 milliárd forinttal, a személyi jövedelemadó bevételek pedig 4,4 milliárd forinttal meghaladták a tárca várakozásait. A vártól magasabban alakultak a központi költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok bevételei is mintegy 5 milliárd forinttal.

Külkereskedelem

A 2004. január havi export értéke 804 milliárd forintot, míg az importé 840 milliárd forintot tett ki. A forgalom értéke a kivitelben 22, a behozatalban pedig 17%-kal nőtt a 2003. januári adatokhoz képest. A külkereskedelmi mérleg 36 milliárd forint hiánnyal zárta az első hónapot, amely 23 milliárd forinttal alacsonyabb a tavaly januárinál.

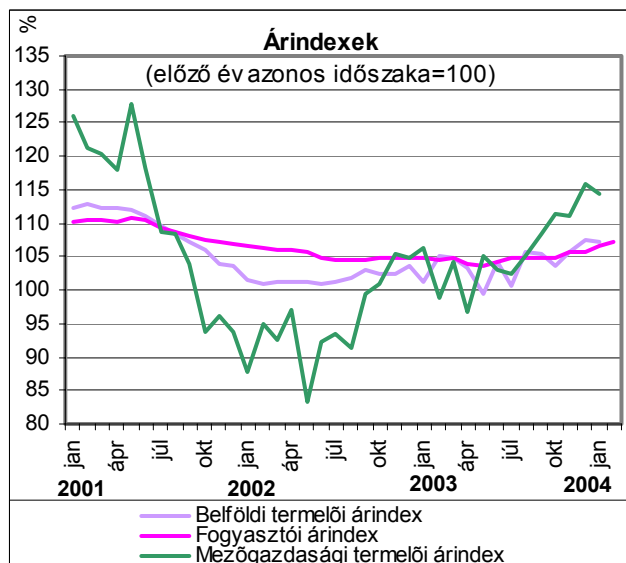
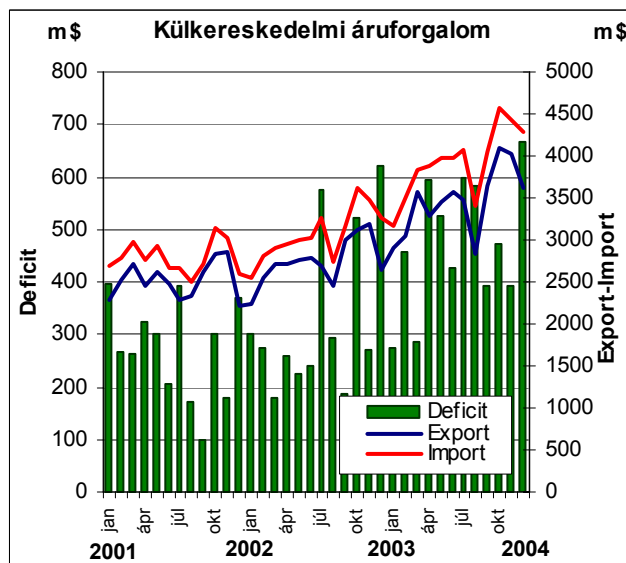
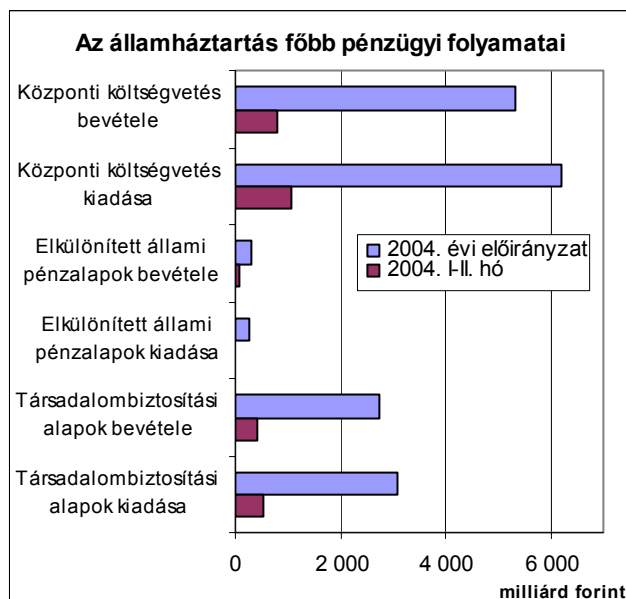
A kereskedelmi mérleg javulását a fejlett országokkal folytatott kereskedelemben már korábban is kimutatott aktívum növekedése eredményezte. A fejlődő országok vonatkozásában a kivitel 75%-os növekedése csak részben tudta ellensúlyozni a több mint ötször nagyobb értékű behozatal 40%-os bővülését. A közép- és kelet-európai országokkal lebonyolított forgalomban a deficit mértéke számottevően nem változott.

Árak

2004 februárban az egyhavi átlagos **fogyasztói** áremelkedés 1,2% volt, 2003. februárhoz viszonyítva 7,1%-kal növekedtek az árak.

2003 januárjához viszonyítva 1 év alatt a **termelőiár**-növekedés 5,4% volt, ezen belül a belföldi értékesítésben 7,3%-kal, az exportban 3,9%-kal lettek magasabbak az árak.

A **mezőgazdasági** termékek termelői árának színvonalja egy év alatt 14,4%-kal nőtt (ezen belül a növénytermesztési és kertészeti termékek ára 31,7%-kal emelkedett, az élő állatoké és állati termékeké 3,1%-kal csökkent).

Bruttó hazai termék

2003. IV. negyedévében a bruttó hazai termék 3,6%-kal, az év egészében 2,9%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. 2003-ban a GDP értéke folyó áron 18 574 milliárd forint volt, ami egy főre vetítve 1,834 millió forintot tett ki.

A IV. negyedévében az *árutermelő ágazatok* (mezőgazdaság, ipar és építőipar) hozzáadott értéke 3,8%-kal nőtt az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami elsősorban az ipar bővülő teljesítményéből adódott. Az iparon belül a feldolgozóipar hozzáadott értéke az átlagosnál gyorsabban, 6,7%-kal nőtt. Az építőipar 4,2%-os növekedést, a mezőgazdaság 4,8%-os visszaesést mutatott 2003. utolsó negyedévében.

A *szolgáltatások* bruttó hozzáadott értéke az előző év azonos negyedévéhez viszonyítva 3%-kal bővült a negyedik negyedévében. Valamennyi szolgáltatási ágazatban növekedés volt. A legnagyobb mértékben, 4,1%-kal a pénzügyi tevékenység és ingatlanügyletek összevont nemzetgazdasági ág teljesítménye növekedett. A legkisebb mértékű növekedés (1,2%) a szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás ágazatban mutatkozott.

Keresetek

2004. januárban a bruttó nominális átlagkereset 8,1%-kal, a nettó átlagkereset 7%-kal, a reálkereset (a fogyasztói-árindex 6,6%-os növekedése mellett) 0,4%-kal haladta meg az egy évvel korábbit.

Abszolút értékben a teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó nominális átlagkeresete 146 200 forint volt, ezen belül a versenyszférában dolgozók átlagosan 127 800 forintot, a költségvetési szervezeteknél alkalmazásban állók 189 900 forintot kerestek. A januári nettó átlagkereset nemzetgazdasági szinten 93 700 Ft-nak felelt meg.

Foglalkoztatottság és munkanélküliség

A 2003. december - 2004. februári időszakban a munkavállalási korú népesség 64,4%-a jelent meg a munkaerőpiacon, 0,4% ponttal többen, mint az előző év ugyanezen időszakában. A megfigyelt három hónap átlagában 3,901 millió főt foglalkoztattak. Ebben az időszakban 248 ezer fő munkanélkülit tartottak számon. A munkanélküliségi ráta 6%-ra változott, ami 0,2% ponttal magasabb, mint a november-januári érték, de kisebb a tavalyi év ugyanezen időszakában mérténel.

A 15-24 éves fiatalok aránya az összes munkanélkülin belül 20,4%, az e korcsoportba tartozók munkanélküliségi rátája 13,4%, 0,4% ponttal alacsonyabb, mint 2002. ugyanezen időszakában.

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:

MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató, 2004 / március, Budapest

